

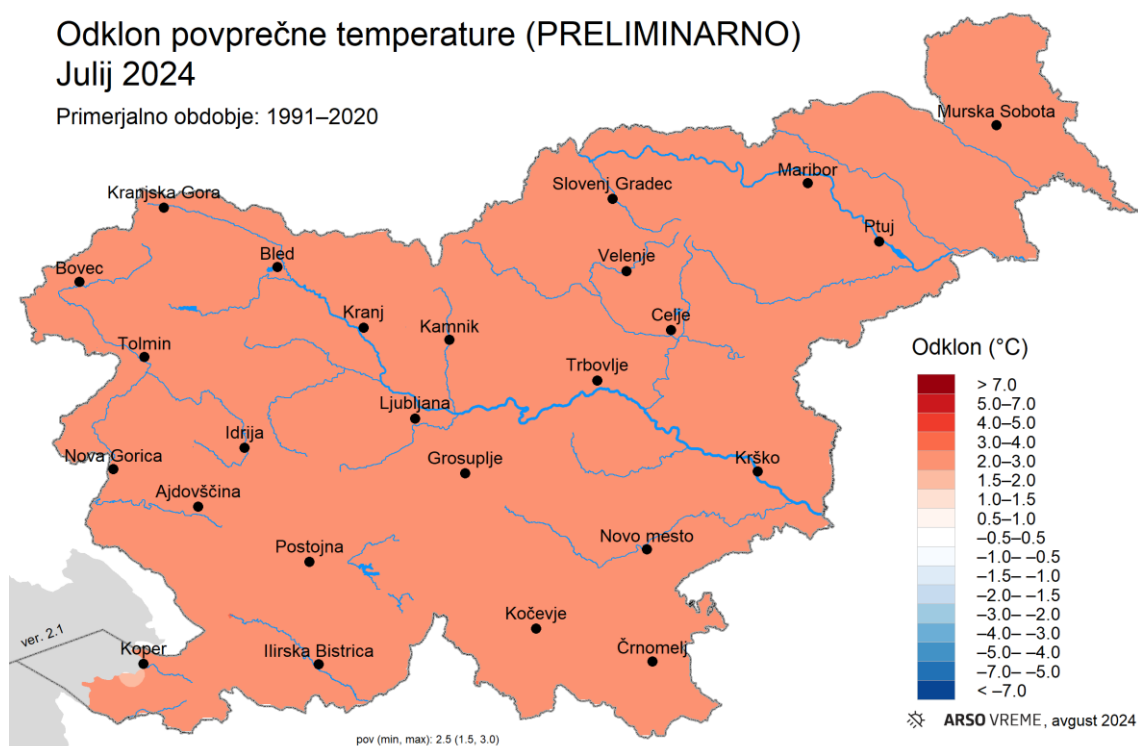
Podnebne značilnosti julija 2024

Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bil letošnji julij na državni ravni temperaturno močno nadpovprečen, podpovprečno namočen in bolj osončen kot običajno.

Odklon temperature zraka od povprečja primerjalnega obdobja 1991–2020 je na državni ravni znašal 2,5 °C, zaradi česar je letošnji julij najtoplejši vsaj od leta 1950. Za 0,2 °C je prehitel dosedANJI najtoplejši julij, leta 2015 (odklon 2,3 °C), z odklonom 2,0 °C mu sledi julij 2022. Najhladnejši juliji v tem obdobju, v letih 1954, 1960 in 1978, so imeli odklon okoli –3,4 °C.

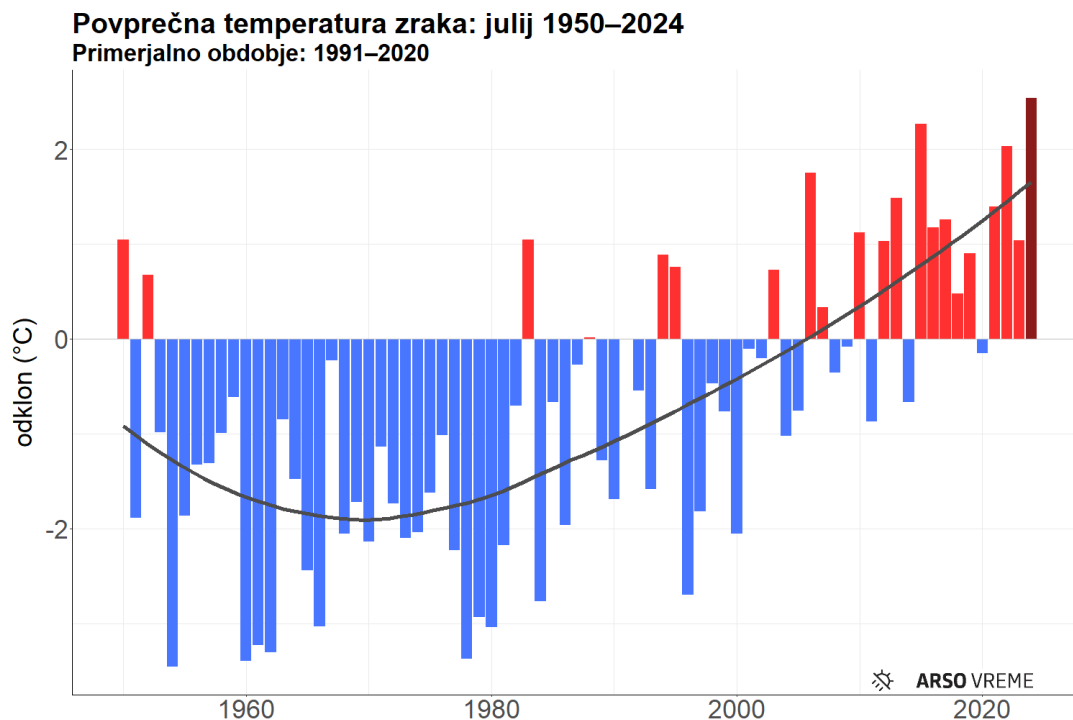
Prostorsko gledano je bil letošnji julij povsod toplejši glede na dolgoletno povprečje, odklon je večinoma znašal med 2,0 in 3,0 °C.

Glede na temperaturni razpon v obdobju 1991–2020 je bil letošnji julij skoraj povsod izjemno toplel (med 98. in 100. centilom), le ponekod v Slovenskem primorju, Karavankah, zahodnem delu Kamniško-Savinjskih Alp ter Savski dolini zelo toplel (med 75. in 98. centilom).

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka julija 2024 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Po toplih julijih v letih 1950 in 1952 je bil do okoli leta 1970 temperaturni trend negativen, od takrat pa so se juliji ogreli za okoli 3,5 °C. Glede na primerjalno obdobje 1991–2020 smo imeli v 20. stoletju le peščico nadpovprečno toplih julijev, v zadnjih desetih letih pa je le leta 2020 povprečna temperatura ostala pod dolgoletnim povprečjem.

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v julijih 1950–2024 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. Julij 2024 je označen s temnejšo barvo.

Višina padavin je bila julija na državni ravni pod dolgoletnim povprečjem. Kazalnik višine padavin je znašal 84 %, kar letošnji julij uvršča v tretjino najmanj namočenih julijev od leta 1950. V tem obdobju je bil najmanj namočen julij 2013, s kazalnikom le 36 %, najbolj pa julij 1972, ko je kazalnik višine padavin dosegel kar 190 %.

Julijska slika višine padavin po Sloveniji je zaradi konvektivne narave precej raznolika. Zahodna in južna Slovenija sta prejeli podpovprečno količino padavin, prav tako Kamnik z okolico, Posavsko hribovje, Pohorje in Kozjak ter skrajni severovzhodni del Slovenije. Relativno najmanj padavin je padlo v okolici Nove Gorice in v pasu ob južni meji s Hrvaško, kjer je kazalnik padavin padel tudi pod 20 % (npr. Koper 19 %). Relativno največ padavin je padlo v Karavankah, Velenjski in Celjski kotlini, v Haložah in delu Slovenskih goric, kjer je kazalnik padavin segel tudi nad 180 %.

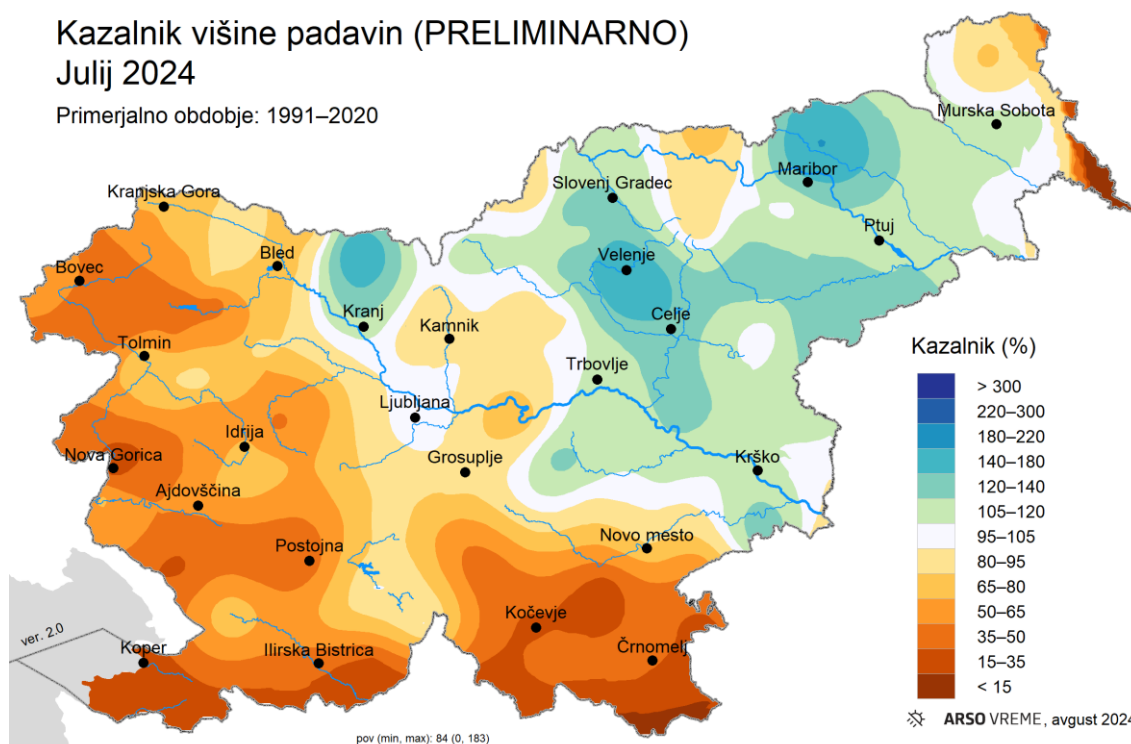
Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil letošnji julij v večjem delu Slovenije normalno namočen (med 25. in 75. centilom), v delih zahodne in južne Slovenije suh do zelo suh (med 2. in 25. centilom), v Velenjski kotlini in delu Slovenskih goric pa moker (med 75. in 91. centilom).

Julijska višina padavin na ravni države od leta 1950 ne kaže izrazitega linearnega trenda, izmenjujejo se obdobja večje pogostosti mokrih ali suhih julijev.

Kazalnik višine padavin (PRELIMINARNO)

Julij 2024

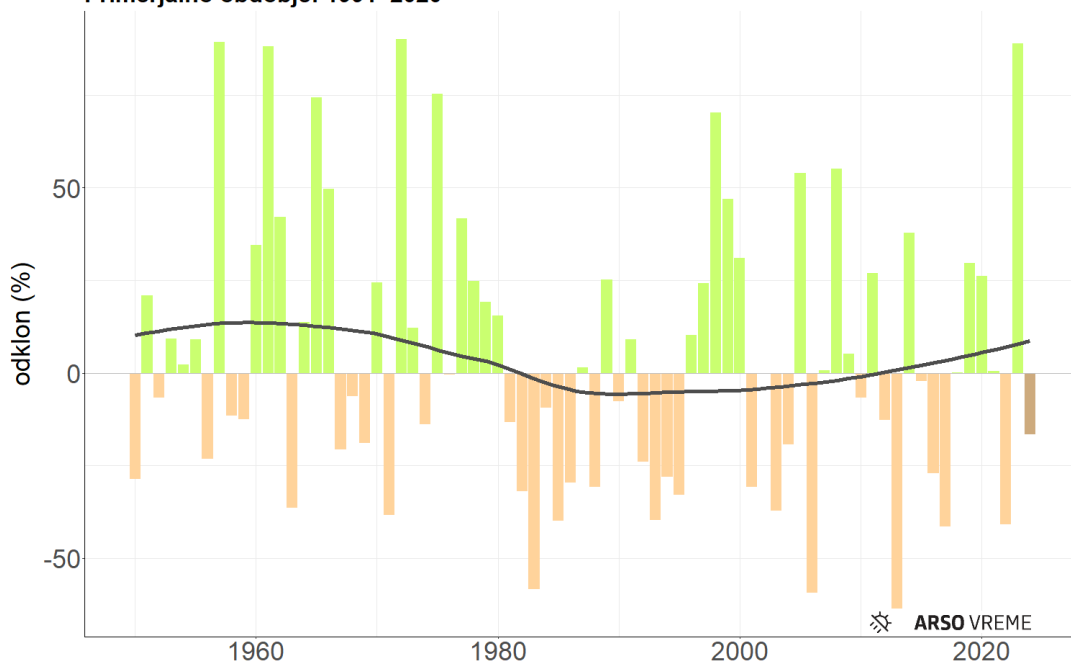
Primerjalno obdobje: 1991–2020

Slika 3. Kazalnik višine padavin julija 2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Višina padavin: julij 1950–2024

Primerjalno obdobje: 1991–2020

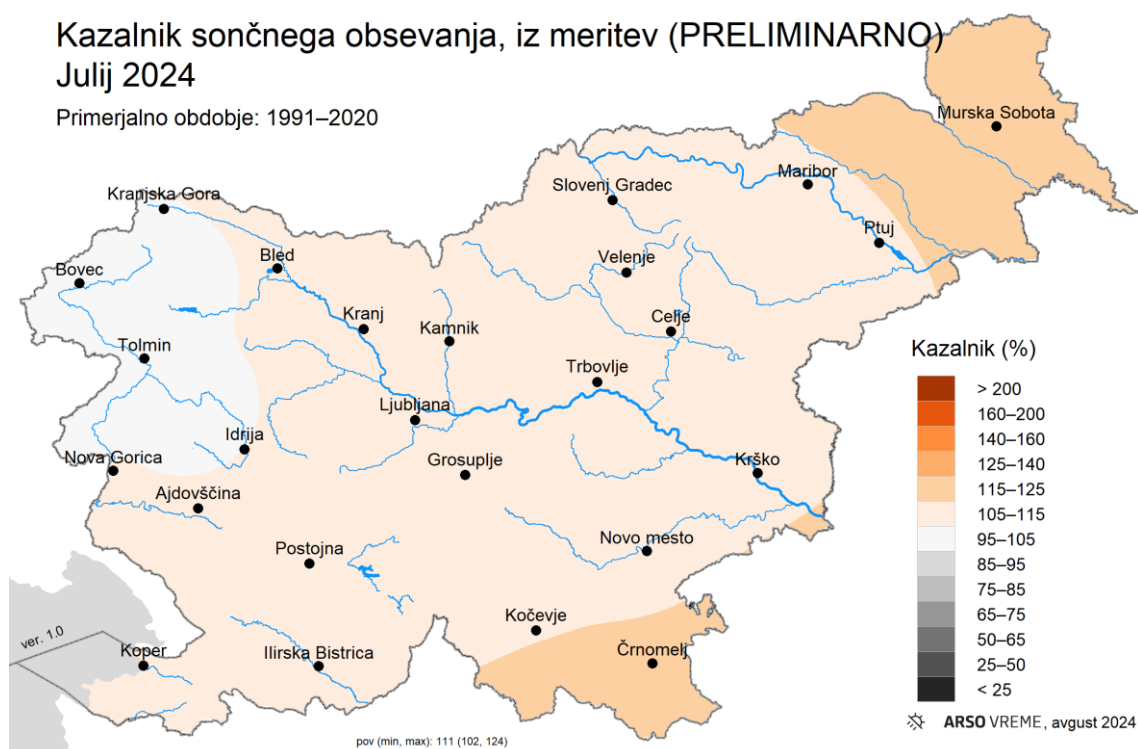
Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v julijih 1950–2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. Julij 2024 je označen s temnejšo barvo.

Letošnji julij je bil na ravni Slovenije nadpovprečno osončen, s kazalnikom trajanja sončnega obsevanja na državni ravni 111 %, kar ga uvršča na osmo mesto najbolj sončnih julijev od leta 1961. Najmanj sončnega vremena je bilo leta 1972, le 66 % dolgoletnega povprečja, najbolj osončen pa je bil julij 2013, s kazalnikom 119 %.

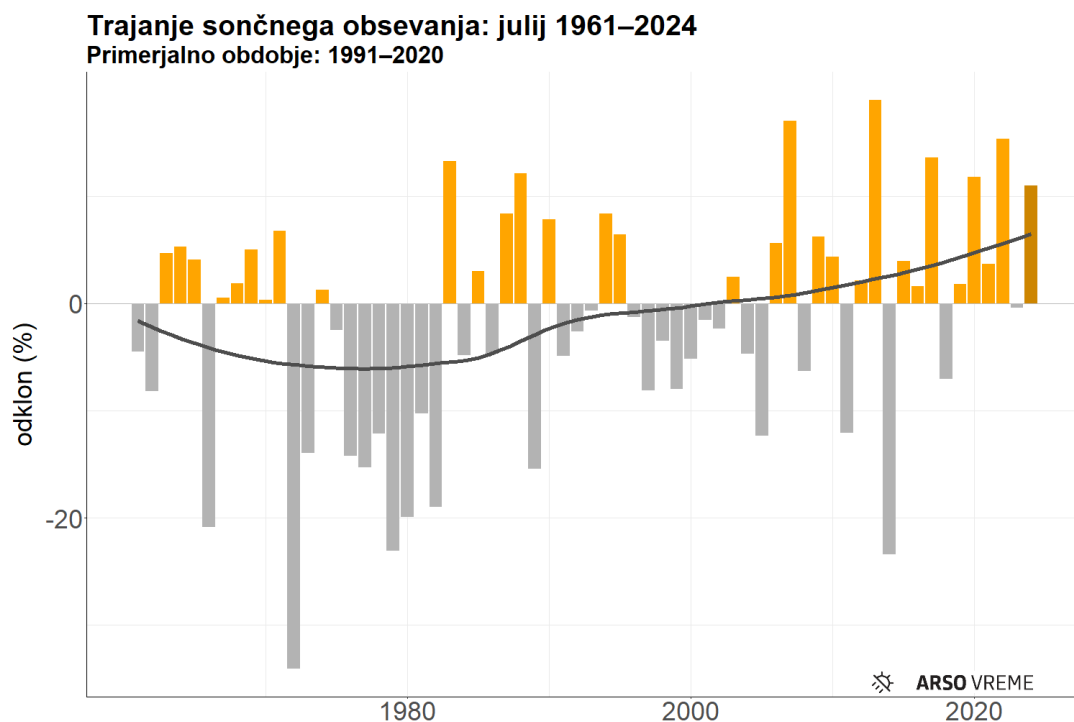
Prostorsko gledano je bila večina Slovenije nadpovprečno osončena, v večjem delu države je kazalnik sončnega obsevanja znašal med 105 in 115 %. Nekoliko več sonca je bilo na skrajnem jugovzhodnem in severovzhodnem delu države (kazalnik sončnega obsevanja do 124 %), povprečno osončen je bil severozahodni del države (kazalnik sončnega obsevanja med 102 in 105 %).

Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil julij v večini države osončen do zelo osončen (med 75. in 98. centilom), razen na severozahodu, kjer je bil normalno osončen.

Na začetku obdobja 1961–2024 se je osončenost zmanjševala in dosegla najnižje vrednosti v obdobju 1972–1982. Od takrat osončenost narašča, od leta 2006 prevladujejo nadpovprečno osončeni juliji.

Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja julija 2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob meji države so napake lahko velike.

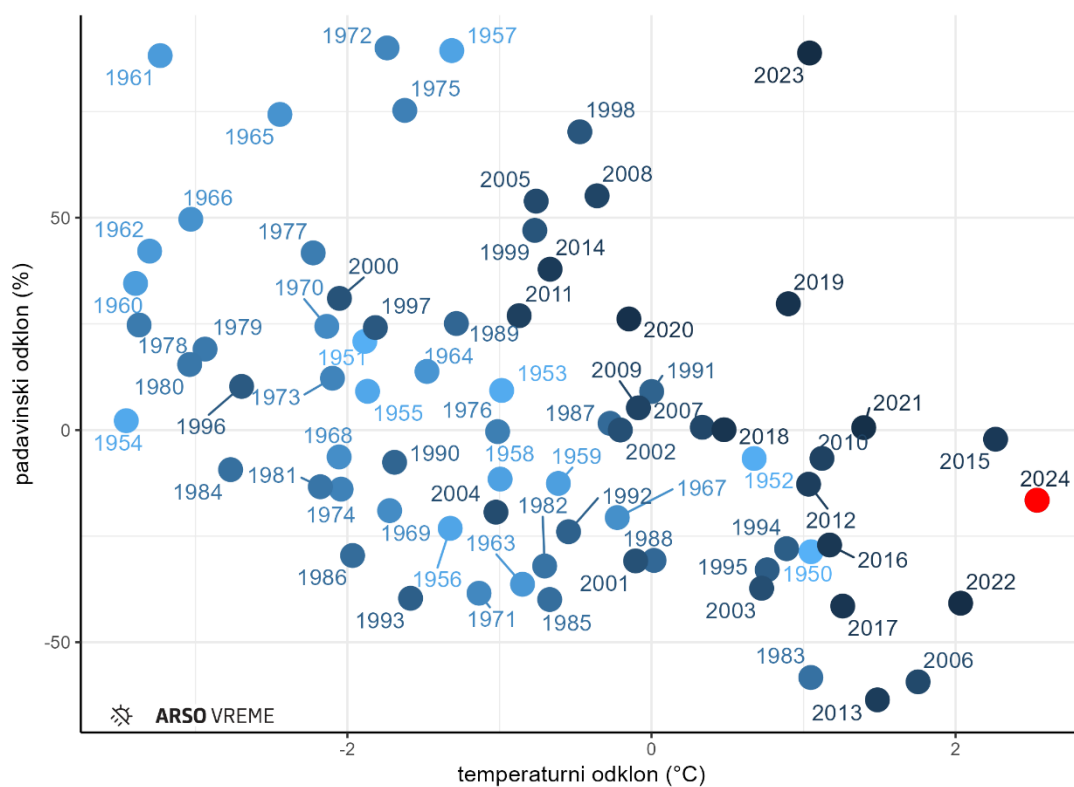

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v julijih 1961–2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. Julij 2024 je označen s temnejšo barvo.

Julij 2024 je po skupni mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin najbližje juliju 2015, ki je bil nekoliko hladnejši, predvsem na severovzhodu, in na državni ravni povprečno namočen.

Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi

<https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.

Slika 7. Razsevni grafikon kazalnika višine padavin od odklona povprečne temperature zraka za julije v letih 1950–2024. Svetlost barve krogca je povezana z letnico; starejša leta so svetlejše, novejša leta temnejše barve. Letošnji julij je označen z rdečim krogcem.

ARSO, 2. avgust 2024